

Beslutningen, alligevel kan blive ansvarlig ved sin senere Optræden, idet man paa dette Punkt finder det tilstrækkeligt, at Straffelovens almindelige Regler, jfr. navnlig dens § 23, kommer til Anvendelse.

Medvirken til Beslutninger, der er truffet i Ministermøde, omfattes som Følge af dettes mindre formelle Karakter ikke af Bestemmelsens Ordlyd. Med Hensyn til saadan Medvirken vil derimod de almindelige Regler i Straffeloven, jfr. ovenfor, kunne bringes i Anvendelse.

#### Til § 4.

Bestemmelsen svarer i Realiteten til den i Folketingsforslagets § 4 indeholdte Bestemmelse, som blev tiltraadt af det daværende Landsting.

#### Til § 5.

Stk. 1 svarer i det væsentlige til Folketingsforslagets § 5 med en Tilføjelse om, at Ministeren ogsaa er ansvarlig, naar han efter at være blevet gjort bekendt med Beslutningens Udfærdigelse har undladt at hindre Udførelsen. Denne Tilføjelse er, som fremhævet af Landstingsudvalget, vel utvivlsom og stemmende med Forslagets Tanke, men dens Forbigaaelse i denne Forbindelse kunde give Anledning til Tvivl.

#### Til § 6.

Bestemmelsen, der tilsigter at foreskrive Betingelserne for, at en Minister bliver ansvarlig for de af hans underordnede paa hans Vegne foretagne Handlinger eller Undladelse, der vedrører Udførelsen af Ministerens Beslutninger, er i Realiteten i Overensstemmelse med Folketingsforslagets § 6. Med positive Handlinger er dog udtrykkeligt ligestillet Undladelser.

#### Til § 7, Punkt a.

Reglerne om en Ministers Ansvar for at have opkrævet uhjemlede Statsskatter eller for uberettiget Afholdelse af Statsudgifter var — tillige med Reglerne om Ansvar for foreløbige Loves Udstedelse — de Bestemmelser, der under Rigsdagsforhandlingerne 1905—10 fremkaldte størst Uenighed mellem de daværende Folketing og Landsting, og som bevirkede, at der ikke dengang kunde gennemføres en Ministeransvarlighedslov.

Striden stod navnlig om, hvorvidt Ministerens Ansvar skulde være afhængig af, om Ministeren havde handlet med Bevidsthed om, at han ikke vilde kunne faa den paagældende Skat eller det paagældende Udgiftsbeløb bevilget eller godkendt af Kongen

og Rigsdagen, eller om det afgørende skulde være, om Ministeren havde fejlet i sit Skøn over, om Udgiften var nødvendig ved Statsstyrelsens forsvarlige Førelse.

Folketingets Flertal var af den første Opfattelse, og i Folketingets Affattelse blev Vægten lagt paa, om Ministeren havde „handlet med Bevidsthed om“, at han ikke kunde faa Kongens og Rigsdagens Godkendelse. Landstinget vilde derimod under alle Omstændigheder gøre Ministeren ansvarsfri, hvis Udgiften skyldtes en „ved Statsstyrelsens forsvarlige Førelse fremkaldt Nødvendighed“, medens man i modsat Fald lod Ministeren blive ansvarlig „forsaavidt han ikke efter Handlingens Beskaffenhed og de Omstændigheder, under hvilke den foretoges, havde Føje til at vente den godkendt af Kongen og Rigsdagen“. Den af Landstinget foreslaaede Kompromisløsning gik ud paa at gøre Ministeren ansvarlig for Opkrævelse af Statsskat eller Afholdelse af Statsudgift „i Strid med Grundloven“.

I Tilslutning hertil maa nævnes et i Folketinget fremsat Mindretalsforslag, hvorefter Ansvarsbetingelsen skulde være, at Udgiften „ikke efterbevilges eller godkendes, og den heller ikke ifølge sin Beskaffenhed og Omstændighederne, hvorunder den er blevet afholdt, med Grund kunde forventes efterbevilget eller godkendt“.

Den væsentligste Anstødssten for en Forening af de to modstridende konstitutionelle Opfattelser, for hvilke de paagældende Forslag — § 7 dog mindre direkte end § 8 — var Udtryk, er nu fjernet, idet Grundloven af 1915 maa antages at udelukke provisoriske Finanslove (jfr. *Berlin* Statsforfatningsret II, pag. 78).

Alligevel er den rette Løsning af Spørgsmaalet, navnlig for saa vidt angaar Ministerens Ansvar for ubevilgede Udgifters Afholdelse, utvivlsomt stadig af stor Vigtighed. Den umaadelige Stigning i Statsbudgettet, der har kendetegnet den senere Tids Udvikling, og de mange Omraade, hvor Nutidens Statsstyrelse kræver eller dog rimeligvis kræver Afholdelse af ikke bevilgede Udgifter paa forventet Efterbevilling eller Igangsætning af Arbejder, der medfører ubevilgede Udgifter, maa nødvendigvis medføre, at der overlades Ministeren en betydelig Handlefrihed paa dette Omraade, og gør det meget betænkeligt at gøre Ministeren ansvarlig i for vidt et Omfang.

Det nu fremsatte Forslag gaar ud paa, at Ministerens Ansvar — bortset fra Tilfælde, hvor det ligefrem har været hans Hensigt at unddrage den paagældende Skatteopkrævning eller Udgiftsafholdelse fra